

מבול יום

פרק שנים עשר זבחים

קד

עין משפט ג'ר מצוה

רבי אלעזר ברבי שמעון פו' קסבר בזריקה כשרה תליא היתר העור אבל נפסל בשר קודם זריקה אין העור מותר ואפילו הפשט קודם פסולו: מ"ד - הדם מרלה על העור לאחר שנגמל בשר כרבי **אליעזר** - דלמיר דם אע"פ שאין בשר: **אליעזר דר' אליעזר** כ"ע לא פליגי - כלומר מילתיה דרבי אליעזר תורה אור

לעיל ס"ה

כרבי שמעון דלמיר לא הורלה ודאי פלוגתא היא דעל כרחק מודה הוא דאילו רבי אליעזר לא קאי כוהיהא דהא קאמר ירוק לכתחילה אף ע"פ שאין בשר כגון אבד או נשקף אלמלא זריקה משליחה הוא: כי פליגי **אליעזר דרבי יהושע** - כלומר הא דלמיר דמ"ד הורלה כר' אליעזר ולא כרבי יהושע ליתא דלפילו אליעזר דרבי יהושע אמרה רבי למילתיה: **ה"ג עד כאן לא א"ר יהושע אלא בכשר דליכא פסידא לכהנים** - ע"כ לא קאמר רבי יהושע אם אין בשר אין דם לטעון ולעלות קרבן לבעלים לחובה דליכא פסידא לכהנים והטורה אמרה (דברים יב) הכשר והדם: **אבל לטעון עור דליכא פסידא**

תוספתא דתנאים פ"ד פסקים ע"ז

לעיל ס"ב

דכתיב אפילו רבי יהושע מודה - ללא מפסידתו להו שלא כדון ואם נשקף בשר או אבד קודם זריקה לכתחילה לא ירוק וליכא פסידא דכהנים שהרי לא קרב הקרבן ואם עבד ורק הדם הוא זריקה להחיר העור אע"פ שלא עלה לו הקרבן הקרבה הוי וקרינא ביה עור העולה אשר הקריב: מידי דהוסיף **אליעזר דקתני** אס' זריקה הורלה הניחא נבי נעמח איכא למימר ה"ן מרלה אבל גבי יולא לא מרלה ה"ן קאמר אס' זרק הורלה אלמלא ג' ק"ל היה לו לרבי יהושע בדרשה זו דלא אין בשר אין דם דלא זרק הורלה הלכך גבי אבד וסרוף גמי אע"ג דדיעבד גמי פסול כדאמרין ביבול זולין (פסחים ע"ה) לענין עור מיהא מודה: **למזותן לא קאמר** - דהני הכשר מלותן כן ובי קאמר ר' חנינא כשנרפין מתמת פסולן: **ואליכא קודם הפשט קודם זריקה** - דבין לרבי בין לרבי אליעזר כרבי שמעון נשקף לרבי משום דקודם הפשט ולרבי אלעזר משום דקודם זריקה: **מזון קאמר** - מימי לא רחיה עור מופשט יולא לבית השריפה והנפסל קודם הפשט עורו נשקף בבשרו ואין מופשטים אותו: **ואליכא אחר הפשט קודם זריקה** - דלרבי אלעזר כרבי שמעון ד' חלון נשקף הוא: **ומשני רבי חנינא** כרבי

[פסחים ל"ד ע"ז] ס"ה ק"ל

הגהות הב"ח
(כ) רש"י ד"ה ובעור
(ז) לבית השריפה ואי
כ"ל זריקה יא נמחק:

[ועי' תוס' לעיל ע"ה ס"ה
ובשרה וזו"ל כבודות
לכ"ד ד"ה סק מהני מנ"]

[אבל הרמב"ם גרס לה
ומיקו לה בכבוד חס
ועיין ב"ע ברטובא
וכ"ו' שם פ"ג מהלכות
בכורות הלכה י' וע'
מכרות הלכה י' ק"ט]

ומאי אחר הפשט קודם [א] שנראו להפשט אחר שנראו להפשט מאי רבי ומאי רבי **אלעזר בר' שמעון** דתניא רבי אומר הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה הרי הוא כיוצא בו *רבי אליעזר בר"ש אומר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו וכשהוא עם הבשר נולד בו פסול קודם זריקה הרי הוא כיוצא בו אחר זריקה הורצה בשר שעה אחת יפשימו ויעורו לכהנים לימא **בדרבי אליעזר ורבי יהושע קמפלגי** [ב] ועשית עולותיך הבשר והדם *רבי יהושע אומר אם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם רבי **אליעזר אומר דם אע"פ שאין בשר שנאמר ודם זבחיך ישפך א"כ מה ת"ל ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך *מה דם בזריקה אף בשר בזריקה הא למדת שירוח יש בין כבש למובח לימא מ"ד הורצה כר"א ומ"ד לא הורצה כר' יהושע אליבא דר"א כ"ע לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע מ"ד לא הורצה כרבי יהושע מ"ד הורצה אמר לך עד כאן לא קאמר רבי יהושע החם אלא בבשר דליכא פסידא לכהנים אבל עור דאיכא פסידא לכהנים אפילו רבי יהושע מודה מידי דהוה [ז] **אליעזר דתנן *נממא בשר או נפסל או שיצא חוץ לקדשים ר"א אומר ירוק רבי יהושע אומר ירוק****

דברים י"ב

[ל"ד ע"ז]

מאן דלמיר לא הורלה כרבי יהושע - תימה ה"י מני סבר כוהיהא הא קתני ומודה רבי יהושע דלא זרק הורלה כדכדמוך ונראה לפרש מן ומ"ד לא הורלה כר' יהושע דגזר נעמח בשר או נפסל דלא ירוק אטו אבד וסרוף דליכא בשר כלל דהסא אפילו דיעבד לא הורלה והכא גמי אין הדם מרלה על העור בפני עצמו אפילו דיעבד כגמולא גזירה אטו אבד וסרוף ולא מיירי הכא באבד וסרוף אלא כגמולא או נפסל ומ"ד הורלה ע"כ לא קאמר רבי יהושע כן דגזר אטו אבד וסרוף ולא ירוק אלא גמי בעלים דליכא פסידא דכהנים סעדיין לא זכו בעורו אבל עור דליכא פסידא [דכהנים] דכבר זכו כהנים משמורק הדם הסא לא גזרינן אטו אבד וסרוף מידי דהוה אליעזר פי' בפסול יולא וטומאה דיעבד אס' זרק הורלה ולא גזרינן הכא גמי מרלה הדם על העור בפני עצמו ופירוש הקדשנים דמוק: ***א"ר עקיבא מדבריו למדנו כו' - משמע דוקא בעורו יאווה כהנים אבל בבשרו לא דלפילו לעובדי כוכבים אסור והקשה ה"ר אפרים דכפרק כל פסולי המוקדשים (בכורות ד' ל"ג) מתיר רבי עקיבא אפילו לעובדי כוכבים ולעיל פי' ב"ש פ' "התערבות (ד' ע"ה) אבל לא התירו מומחה לא משמע דוקא משום שריפות הא לאו הכי לא והיינו דלא כר"מ דקניס ב' (כלפסולי המוקדשין ד' ע"ה) ל' צבור ששחטו שלא על פי מומחה מכאן דוקד בהלכות גבולות דהא דקיימא לן *כרבי מאיר בגזירותיו דוקא בגזירותיו ולא בקניסו":**

כ"ט א ב ג מ"י פ"א מהלכות פסחים הלכה לא:
ג ד ה מ"י פ"ג מהלכות בכורות הלכה י' וע"פ כ"ט:

ג א ד מ"י פ"א מהלכות מעטק הלכה ד:

ג ב ד מ"י פ"ה מהלכות פסח חזוניה הלכה ד:

ג ג ד מ"י פ"ז מהלכות מעטק הלכה ד ופ"ט מהלכות פסח הלכה ד:

[שייך לעיל במשנה ק"ג:]

גירסת ה"ק הסעודות הספד ואמ"כ מס"ד אבל לא התירו

[ג'ל עד כמה בכורות ד' כה.]

[עירובין מ.]

[ועי' תוספות יבמות ל"ד ד"ה מי כ"ו ובכ"ז ל' ד"ה ותנאים וז"ת ע"י ד"ה קובסין וז"ל ל"ד ד"ה ותנאים ובכורות כ"י ד"ה ר"מ כ"ו]

ומודה רבי יהושע שאם זרק 'הורצה: א"ר חנינא סגן הכהנים כו': **ולא הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים למצותן לא קאמרין** [א] הרי קודם הפשט וקודם זריקה חלוץ קאמרין והאיכא אחר הפשט וקודם זריקה [ב] לרבי אליעזר כרבי שמעון דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו [ג] רבי חנינא כרבי סבירא ליה ואיבעית אימא אפילו [ד] תוקמא כרבי אליעזר כרבי שמעון מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה והאיכא נמצאת טריפה בבני מעיים קסבר נמצאת טריפה בבני מעיים כר' א"ר עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ש"מ ואלא מאי קמ"ל ר"ע הא קמ"ל [א] אפילו בגבולין א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן 'הלכה כר"ע ואף [ב] ר"ע לא אמר אלא כשהתירו מומחה אבל לא התירו מומחה לא 'ההלכתא כדברי חכמים (*בשר בקבורה והעור בשריפה): **מתני'** פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים בזמן שהן נשרפין כמצותן נשרפים בבית הרשן ומממאין בגדים ואם אינן נשרפין כמצותן נשרפין בבית 'הבירה ואינן מממאין בגדים הוי

שיטה מקובצת
[א] קודם שיראה להפשט:
[ב] קפולתי דהניא ועשית: [ג] עולותיך ושל עליו דף ס"ב ע"ב:
[ד] היתה איצא ותיבת אויעבר במחוק:
[ה] הבשר או שנפסל או:
[ו] קאמרין והאיכא קודם ותיבת הרי נמחק:
[ז] זריקה כר"א ב"רש: [ח] עצמו כרבי דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו ותיבת רבי עקיבא כרבי ס"ל ל"ש:
[ט] אפילו תימא כר"א ותיבת תוקמא נמחק:
[י] קמ"ל דאמי בגבולין:
[יא] ואף רבי עקיבא ע"י בתוס' בכורות (דף ל"ב ע"ב): [יב] היתה א"ר ותיבת רבי יצא א"ר ותיבת אויעבר נמחק: [יג] קל הוה ה"א ששנו נשקף חלון ויהי חס": [יד] בן סבורא א"ר: [טו] ותיבת ולא [טז] מעים דלא נממא פסולו כ"ו וקפ"ר

דבן: [יח] לאשמועינן בכבוד חס"ד: [יט] תיבת בו נמחק: [כ] ניכר שריפותו ע"ד לאחר הפשט שרייה שחיטתו והפשיט לעורו כאילו: [כא] בקבורה כדון קדשים בחוץ דאין: [כב] אלא כשהתבאר: [כג] דל"ג תיבתו: [כד] מדי ותוספתו או אתא א"ר נמחק: [כה] דתלמידי דרבי יצא: [כו] ברבנן יצא לבית השריפה ואינו: [כז] בגדים לעוסקים בחוץ: [כח] לפרש מ"ד לא: [כט] יהושע גזירה אטו אבד: [ל] המוקדשין בכור או ב' נמחק:

פ"ל - דלמיר הדם מרלה על העור: ה"ג וזכ"א אפילו תימא כר' אלעזר כר"ש ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה. אפילו תימא רבי חנינא כרבי אלעזר ס"ל ודקא קשיא לך על העור בפני עצמו מודה הוא דאין הפשט קודם זריקה [א] (ולא הורגלו בכך) וכל שכן לרבי אלעזר כרבי שמעון לא הורגלו בכך: **ואליכא נמלחא עריפה כבני מעיים** [ב] לא נמלחא פסולו עד שהפשט ופסול זה קודם זריקה וקודם הפשט היה זו דקמ"ל דבין לרבי ובין לרבי אלעזר נשקף כדאמרין לרבי משום דקודם הפשט ולרבי אלעזר משום דקודם זריקה: **מרלה** - הואיל ולא הוכר פסולו כיון דשמעיה לרבי חנינא דלמיר בשאר קדשים מרלה למה לי לאשמעינן [ח] בכור: **דלפילו בגבולין** - בכור טעול מום הגשחט [ט] בו בזמניה על מומו ולא התירו הכבוד אלא בחילה כדכתיב (דברים טו) בשעריך תחללו אבל אם מת עורו וסרוף אסור וטעול קבורה ואשמועינן רבי עקיבא דהיכא דלא ניכר [ז] שריפותו עד לאחר הפשט 'שראה שחיטתו (*) והפשט עורו כאלו מרק דמו במקדש ומנחל טריפה לאחר הפשט: **בשר בקבורה** - כאן דאין מאכלין קדשים ללכדים ושריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אלא כג' כשהוא חל לעורה ונפסל לאחר שחיטה: **והטור בשריפה** - לא ידענא טעמא ונראה בעיני דל"ג [ג] האי פירושא 'אלא ה"ו והלכה כדברי חכמים ותו לא מידי [ד] ותוספתא זו גירסת דתלמידי [ה] (** תרבינא' היא וטעו כמה שגיטו בשמחתי במילתייהו דרבנן כו) לבית השריפה (ה) ילא וזני אומר דרבנן לאו אר"ע קיימי דליירי בכבור בגבולין אלא אדרבי חנינא קיימי דליירי בקדשי המקדש: **מתני'** נשרפין בבית הרשן - חוץ לג' מחמת כדיליף לקמן בפירקין: **ומממאין בגדים** - מן לעסוקין בהן כדכתיב (ויקרא טו) והסרוף אותם וגו': **שלא מלוחן** - שנפסלו טעוין שריפה כשאר פסולי קדשים: **בבית בדרים** - פטמים בעורה פטמים בהר הבית כדאמרין בגמרא: **שלא מלוחן** (*) ונשפצו עורו ז"ק (** פ"י בית המדרש [ועיין רש"י בגמרות כ"ז].

